

BIBLIOTHECA HISTORICA LUNDENSIS 70

1 g s 2 806

P 3227-70

Gustav Adolf, Sverige och Trettioåriga kriget

Historieskrivning och kult

Sverker Oredsson

Lund
University
Press

Innehåll

Förord 7

1 Inledning 9

Utgångspunkt och målsättning

Preciseringar 11

Teoretisk ram 15

Avgränsningar och disposition 22

Historiografiska arbeten om Gustav II Adolf 24

2 Propaganda och historieskrivning (1600-talet) 27

I krigets närskugga

De första historieverken 31

3 Utlänningar berättar den svenska historien (1700-talet) 35

Utlandet och Gustav Adolf Gustav Adolf och svenskt 1700-tal 41

4 Historieskrivning och kult (1800-1850) 45

Tyskland

Sverige 53

5 Gustav Adolfsdebatten och Gustav Adolfskulten kulminerar (1850-1914) 64

Tyskland

Katolsk historieskrivning Gustav Adolf – idealist eller realpolitiker? 67

Apologeternas Gustav Adolf 71

Nya aspekter 78

I skönlitteraturen 83

Sammanfattning 86

Bidrag från Frankrike och England 88

Sverige och Finland 92

Svensk och finsk Gustav Adolfsforskning vid århundradets mitt

Stor Gustav Adolfsdebatt och Gustav Adolfskult 97

Gustav Adolfsforskning vid sekelskiftet 114
I skönlitteraturen 117
Svenska kyrkan och Gustav Adolf 120
Gustav Adolfsfirande och inspiration från hjältekungen 125
Relationen Sverige – Tyskland. Sammanfattning 132

6 Fortsättning i samma spår (1914-1945) 139

Tyskland

Hjältedyrkan och nazism – en linje i tysk historieskrivning

I den katolska traditionen 151

Milch, Brandi och Hegemann 153

England och Frankrike 156

Sverige och Finland 158

Fortsatt idealistisk historieskrivning

Marxistisk historieskrivning 168

Curt Weibull, Ingvar Andersson 170

Jubileet 1932 171 Sammanfattning 179

7 Kulturn avklingar (1945-1990) 182

Tyskland

Tysk idealistisk historieskrivning Marxistisk historieskrivning 189

Övrig tysk Gustav Adolfsforskning 192

Översiktsverk 195

Sammanfattning 202

Histeskrivning i andra länder än Tyskland och Sverige 203

Michael Roberts

Ett stort internationellt intresse 209

1600-talets kris och den absolutistiska staten 218

Sverige 221

Ett minskande intresse

Mönster i den svenska debatten 231

8 Sammanfattningar 237

Synen på Gustav Adolf och Sveriges deltagande i

Trettioåriga kriget. Utvecklingslinjer

De olika orsaksförklaringarna 241

Effekterna av det svenska ingripandet 247

Egna svar på ställda frågor 253

De olika "sannings"-grupperingarna 257

Noter 262

Bilaga 1 Kronologi 280

Bilaga 2 Det svenska krigsmanifestet 284

Bilaga 3 Författare som ger omdömen om Sverige och Trettioåriga kriget
och som här behandlas 295

Bilaga 4 Författares anslutning till olika orsaksförklaringar 297

Zusammenfassung 299

Källor och litteratur 306

Historisk litteratur som behandlar temat

Skönlitteratur som behandlar temat

Övriga källor

Övrig litteratur

Förkortningar 323

Register 324

Författare som här behandlas

Personer i historien

Monument

Jubileer